
**DEN GODE KOMMUNIKATION
PÅ GADEN?
V. LINE LERCHE MØRCK
KL. 13:00-15:00**

DAGENS PROGRAM

Kl 13- 13.15. Intro. Tendenser i kommunikationen – og hvordan disse tendenser kan brydes, for dermed at skabe den gode kommunikation. Introduktion af Casen "Heilen på Møns klint".

13.15-14: At forstå kommunikation som interpellationsprocesser som del af overlappende fælleskaber: Den gode kommunikation skal ikke blot ses som 'en til en' relation - men ses i sin samfundsmæssige kontekst. Sammen diskutere konkrete cases fra de vilde gadeplansarbejde, Livsbanen og KulturCoach.

Kl.14-14.30 Gruppearbejde, inklusivt diskussion af casen: "Heilen på Møns klint"

Kl 14.30-15: Diskussion i plenum. Fælles tredje og Livsførelseslisten – en handlemulighed for at fremme den gode kommunikation?

1. TENDENSER I KOMMUNIKATIONEN OG VEDVARENDE RISICI I GADEPLANSARBEJDET

Er der i systemet en tendens til ”de løftede pegefingre” og laven aftaler på møder? ”du har et problem”, ”Det må du ikke”, ”Det skal du” og ”Noget for noget”, og derpå kontrol med, at de unge gør som der bliver sagt, ikke overtræder aftaler og regler.

Dermed kan man let som gadeplansarbejder komme til at reproducere mistillid til systemet og til SSP, stigmatisering, problemfokus, og marginalisering:

”du er udsat”

”du behøver hjælp”

”du er/har et problem”

Utsigtet komme til at reproducere afstand, vrede og opposition til systemet og det etablerede samfund.

FORSKNINGEN: HVAD ER DEN GODE KOMMUNIKATION OG DET GODE GADEPLANSARBEJDE?

At møde den unge som menneske, med åbenhed, nysgerrighed og interesse.

At ville den anden det gode, og tro på det gode i den anden (uden at italesætte en forventning om at få noget igen Jf. Løgstrup) (Mørck & Hansen 2015)

Dette er skridt på vejen til at overskride mistillid og tendenser til problemfokus

At ville noget med nogen, at være sammen om noget meningsfuldt og dermed interpellere til ansvar, som del fællesskaber om 'noget fælles tredje', interpellere til en særlig (fælles) ideologi, agere rollemodel er vise sit engagement og det gode liv.

At kunne få øje på og tale den unges potentialer op – også inden ressourcen har fået substans – men sammen i fællesskab sørge for at ressource får substans

(Nissen 2004, Mørck 2006, Tyberg et al 2015, Mørck 2016a+b)

LÆGGEN OP TIL DISKUSSION AF CASEN: HEILEN PÅ MØNS KLINT

Problematisering: Er det ikke naivt budskab - når de unge fx står og heiler overfor en gruppe af flygtninge fra en muslimsk friskole, når der er store bekymrende samfundsmæssige problemer, konflikter, og andre udsatte det går ud over. Hvor de unge er på vej til at skade andre - hvordan skal man så tro på "det gode" i dem?

Skal man så give den muligheder og invitere dem ind?

Men er det en naiv tilgang - hvor de bare vil udnytte systemet - hvad med magt, disciplin og sanktioner er det ikke en nødvendighed?

Er man ikke nødt til i nogle situationer at møde dem med "du er et problem", "de løftede pegefingre" og "noget for noget"-pædagogikken?

Det skal vi diskutere kl. 14

KOMMUNIKATION SOM INTERPELLATIONS PROCESSER

Interpellation er at invitere til noget – at forvente noget af nogen

- kommer altid i blandingsformer, ikke entydig positiv eller negativ

kan godt være både positiv, udvidende, bære fremad, og samtidig i nogle situationer skabe misinterpellation (dobbelte budskaber), stigma, frustration, vrede

INTERPELLATION - ALTHUSSER

Ideologier interPELLerer individer som subjekter.

Dobbelt proces, hvor ideologien tilråber/prajer subjektet og subjektet:

A) kan lade sig interpellere ved at respondere med genkendelse

B) eller undlade at respondere/ignorere en interpellation

Politimanden råber "Hey du dér" som eksempel.

POSITIV INTERPELLATION I FÆLLESSKABER

”at give den unge nøglen til pengeskassen”, ”fordi det er dig – dig stoler jeg på”. Satse og sørge for sammen at ”vi” lever op til ansvaret.

(Nissen 2004)

POSITIV INTERPELLATION – AT TALE DE UNGES POTENTIALER OP

Livsbanen som eksempel:

”Små bevægelser” der fx kan foregå i Livsbanens fællesskab, når deltagerne går fra at deltage med perifere eller marginale positioner i retning af mere legitime eller ansvarfulde positioner

Deltagernes ressourcer fremstilles i et optimistisk ideologisk skær og de unges potentialer understøttes og fremhæves i fælles handling.

Positiv interpellation - et analytisk begreb til at pege på, hvordan subjekter i et fællesskab bliver selvbevidste og ansvarlige aktører ved at blive ”påkaldt” af andre, der så at sige tage ansvar for at deres ressourcer får substans.

INTERPELLATION GENNEM PRAKSISIDEOLOGIER I FÆLLESSKABER

Praksisideologier afspejles i de måder vi tænker og handler på, og rummer en ideologisk og normativ udpegning af, hvad der anses som hhv. godt og rigtigt samt illegitimt og forkert. Konkrete personer er ikke determineret af praksisideologier eller diskurser. Fordi de deltager i flere forskellige fællesskaber med ofte indbyrdes modsætningsfulde praksisideologier, vil de ofte bryde med de praksisideologier, der dominerer i deres fællesskaber. De vil også indimellem bryde med deres fællesskabers praksisideologier, fordi det ofte er svært at undgå at reproducere elementer af den dominerende diskurs.

(Mørck 2006)

OMID INTRODUCERER EN NY ELEV TIL KULTURCOACH :

”Vi har det sjovt her... rigtig sjovt”, men der er også en grænse, du vil vide det, når du overskrider den. Omid fortsætter ”Du skal vide, at jeg rigtig gerne vil hjælpe dig – især fordi du er en mørk dreng fra Nørrebro, men du skal også tage dit ansvar...” Omid fortæller, at han forventer, at Omar møder til tiden mellem 8-8.30. Omar nikker... ”sådan er det også i Føtex... det er fordi, hvis alle kommer for sent, hvem skal så åbne butikken?” Omid fortsætter med at fortælle om fravær (drene får ikke løn/skolepenge, hvis de kommer for sent), men hvis de ringer og siger, at de er på vej, så kan de godt undgå fravær. Hvis de er forhindret i at møde op, så skal de melde afbud. Omid uddyber: ”Du må gøre din del, for at få noget ud af at gå på linjen. [...] i sidste ende handler det ikke om at hakke løg, men tværtimod det handler om dine drømme, jeg kan hjælpe med fx at finde en vej ind i supermarkedsbranchen – det er muligt også uden en HG”. [feltnoter, august 2010]

AT INTERPELLERE TIL EN PRAKSISIDEOLOGI

”de kreative aktiviteter kan give de unge muligheden for at være gode til noget andet. Det er hele grundtanken. (..) Succesoplevelser viser vejen, er jo Livsbanens motto” (Lisette).

”det vigtigste er at man ikke kommer i Livsbanen, fordi man er et problem eller et projekt, men fordi man er interesseret i at være en del af et fællesskab omkring dét at skabe noget sammen.”

Livsbanens praksisideologi er, at man ikke skal italesætte de unge som udsatte, men som spirende raptalenter, og et af Livsbanens centrale arbejdsbegreber er at tale de unges potentialer op.

(Tybjerg, Elkjær, Stenberg Andersen, Sander Nielsen, Mørck, L. L. 2015).

KOMMUNITATION – CASES SOM DEL AF ”DET VILDE GADEPLANSARBEJDE”

---

1. At sende signaler – alternativ kommunikation til de vilde unge.
2. Løsninger af tilspidsede konflikter i ”god gadestil”.
3. At forebygge og minimere uroligheder og gadekampe.

(Mørck 2006: 126)

AT SENDE SIGNALER: ALTERNATIV KOMMUNIKATION TIL DE UNGE

"Er du politimand? Er du fra Blågården?" "Ja, jeg er undercover," svarer 28-årige Kevan med et grin. Kevan ankommer sammen med den lokale SSP-repræsentant, der skal vise ham rundt i et lokalområde, som Københavnerteamet har fået til opgave at udvikle gadeplansarbejdet i. Ordvekslingen sker i en ungdomsklub, hvor Kevan skal til at skabe kontakt til stedets unge, hvoraf hovedparten har etnisk minoritetsbaggrund. Der udspilles inden længe en gætteleg. Flere og flere af stedets unge kommer til og vil prøve, om Kevan kan gætte deres etniske og nationale baggrund, "Du er kurder fra Irak, du er fra Pakistan, du er fra Marokko. Dig – du er svær." Kevan tager sig tid, han får svar på nogle uddybende spørgsmål, hvorefter han siger, "Er du palæstinenser fra Libanon?" De unge er imponerede, for Kevan gætter rigtigt næsten hver gang.

(28-årige Kevan i januar 2004).

RAMID: SITUATIONSBESTEMT OG UHYRE FORSKELLIGT, HVORDAN GADEPLANSARBEJDERNE ”SENDER SIGNALER”.

Det afhænger af, hvem de unge er, hvem de selv er, og hvilken situation de står i:

Hvis jeg nu står i en gruppe, så kunne jeg godt sende et signal til en ung, men på en sjov måde, [så] han fatter den. Jeg skal nok sørge for, at jeg [signalerer], så han kan forstå det. Men stadigvæk vil han ha' en moral, kan man sige, han vil ikke tabe ansigt på det.

(Ramid, sommeren 2000)

Ramid fremhæver således, at det er et vigtigt element i gadeplansarbejdet **ikke at nedværdige eller ydmyge den unge**, men samtidig **komme igennem med et vigtigt signal** eller et budskab, så den unge forstår, hvis det er alvor.

(Mørck 2006: 129)

KOMMUNIKATIONSFORMEN "GADESPROGET", ER IKKE BARE ET REDSKAB (S. 130)

Det er da også vores eget sprog (...) Men der er da stor forskel på, hvordan jeg snakker her, og hvordan jeg snakker til en [ung]. (Kevan, sommeren 2000)

og altså ikke noget, han har lært – og hvem som helst kan lære.

Det er dog et sprog, Kevan kan benytte i nogle sammenhænge og undlade i andre. Kommunikations- og omgangsformen kan imidlertid stadig i relation til de unge markere et fælles tilhørsforhold og en gensidig forståelse, der handler om, at "vi er af samme slags", at "jeg forstår dig på en særlig måde", fordi "jeg har engang stået i lidt samme situation, som du gør nu".

FÆLLES BIOGRAFTUR – KONFLIKTLØSNING I "GOD GADESTIL" (S. 135)

Der opstod under byturen en situation, de unge blev antastet af nogle andre unge, som de tidligere havde været i konflikt med. En af de unge lod sig særligt provokere, og det trak op til slagsmål ude foran biografen Palads. Ramid, som havde stået i kø efter biografbilletter, skyndte sig ud. Hovedpersonen, kaldet Muddi, havde Ramid endnu ikke særlig god kontakt til. Han stod midt på "Pladsen" og var i slåskamp. En stor rundkreds af tilskuere var stimlet sammen omkring ham og hans rival. Ramid kunne fornemme, at hvis han greb ind over for Muddi, ville der være stor risiko for, at det udviklede sig til en fysisk konfrontation mellem Muddi og ham selv. Han var bange for, at han ikke ville kunne undgå at blive hidsig, og så ville muligheden for at få ordentlig kontakt til Muddi og hans venner være forspildt. Det lykkedes ham imidlertid at få en af de andre unge til at hive fat i Muddi og trække ham væk fra mængden, så han selv undgik at gribe ind. Ramid gik samtidig ud og stoppede modstanderen. Han fik afbrudt slåskampen og undgik at ydmyge den unge foran dennes venner og fjender.

DOBBELT KOMMUNIKATION TIL KONFLIKTENDE PARTER (TIL POLITIBETJENTE OG TIL DE UNGE) (MØRCK 2006: 137)

Jeg gik over til politiet, sagde: 'Hallo, mand. Du kan da ikke blive ved med at kigge på den person på den måde og skubbe til ham sådan der' (...) Vi snakker om, at der går en 4-500 mennesker rundt om, og 20-30 af dem er dine unge, og du skal stå og holde øje med hver enkelt fra den bagerste til den [forreste]. Jeg gik hele tiden frem og tilbage (...) Også fordi, at sker der en anholdelse, så fører det til flere anholdelser, og så sker der kaos (...) Og så ser jeg lige pludselig nogle af vores drenge kaste med æg (...) så skal du lige pludselig helt ind og fjerne tingene. (Majid, december 2002)

Majid påtog sig således som gadeplansarbejder den dobbelte kommunikationsopgave på den ene side i forhold til politibetjente og deres provokation af de unge og på den anden side at mandsopdække de unge for at sørge for, at de ikke kastede med æg eller kom i klammeri med provokerende politibetjente.

KL 14.30-15: CASE: HEILEN PÅ MØNS KLINT - SPØRGSMÅLENE TIL GRUPPEARBEJDET

- Hvordan ville i forholde jer som gadeplansarbejdere i en sådan konflikt?
- Diskuter jeres handlingsforslag som interpellationsprocesser, og hvilken betydning det vil have for jeres relation til den målgruppe i vil nå.
- Diskuter handlemuligheder med potentialer for overskridende læring?
- Hvordan kan man kommunikere og til hvem, og i hvilke kontekster ” her og nu”?
- Hvordan kan man følge op på situationen, hvem bør involveres, og i hvilke kontekster – hvis man tænker gadeplansarbejde på længere sigt og i og på tværs af fællesskaber og sammenhænge?
- Hvilke betingelser skulle have været til stede for at man i højere grad kunne arbejde med overskridende læring allerede i selve situationen? Hvad vil hvilke parter kunne gøre?

FORSAT DISKUSSION I PLENUM.

Handlemuligheder fra Gruppearbejde?

Fælles tredje og Livsførelseslisten – en handlemulighed for at fremme den gode kommunikation?

Eksemplificer med LFL-cases – Møde de unge – på deres præmisser med udgangspunkt i deres behov her og nu, og interesser. Interpellere dem som aktive og ansvarlige subjekter.

Richards unge mand. Gerne være med - fælles tredje / motivationen – sammen at udvikle måder at arbejde med unge. (Guldager & Jørgensen 2016)

REFERENCER

Jørgensen & Guldager (2016). Livsførelseslisten som praksisform og tænkning i gadeplan SSP-regi. Speciale-afhandling DPU.

Mørck, L. L. (2016). Inkluderende grænsefællesskaber. Bandeinvolvering og bandekonflikter i Danmark. (s. 209-226) i Bjørn Hamre & Vibe Larsen. (red.). *Inklusion, Udsathed og tværprofessionelt samarbejde*. Frydenlund.

Mørck, L. L. (2016). Alternativer til bande-exit. (s. 325-354) i Dorf, H. & Jensen, N.J. (red.). *Studier i pædagogisk sociologi*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.

Mørck, L. L. & Hansen, P. (2015). Fra Rocker til akademiker. *Psyke & Logos*, 2015, 36(1), 266-298

REFERENCER

- Mørck, L. L., Elholm, N. & Jensen, S. (2012). Praksisudvikling og respektproduktion: gennem positiv interpellation og solidarisk kritik. I: Christensen, G. & Andersen, F.Ø. (red.), *Den positive psykologis metoder*. (s. 203-220). København: Dansk psykologisk forlag.
- Mørck, L. L. (2011). Interkulturel forståelse. I: K. Mark (red.), *Pædagogers arbejde med sprog og billeder* (s.189-215). København: Akademisk Forlag.
- Mørck, L. L. (2006, 2007). *Grænsefællesskaber: Læring og overskridelse af marginalisering* (1. & 2.udg.). Frederiksberg: Roskilde Universitets Forlag.
- Nissen (2004). Communities og interPELLerende fællesskaber. Berliner (red.). Community Psykologi. København Frydenlund Grafisk: 95-122.
- Tybjerg, G. Elkjær, L., Stenberg Andersen, M., Sander Nielsen, T., Mørck, L. L. (2015). Hiphopkulturen – et fællesskabende og frigørende mulighedsrum *Social Kritik*. 80-93.

AARHUS
UNIVERSITET